

Zpráva o vnějším hodnocení vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze

Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze je součástí veřejné vysoké školy, jejíž činnost se opírá a dlouholetou tradici a mezinárodní renomé v oblasti filmového umění.

V roce 2020 bylo na základě podnětu ministra školství, mládeže a tělovýchovy zahájeno vnější hodnocení Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze. Pro realizaci hodnocení byla jmenována hodnoticí komise v následujícím složení:

prof. Mgr. Michal Koleček, Ph.D. – předseda

doc. MgA. Milan Houser – místopředseda

prof. MgA. Martin Opršál

doc. Mgr. Marek Sibinský, Ph.D.

prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc.

doc. Ing. David Strnad

MgA. Tereza Reková

Vnější hodnocení provedené Hodnoticí komisí Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství se soustředilo především na posouzení vnitřních procesů spojených s realizací, personálním zabezpečením a koncepčním rozvojem studijních programů uskutečňovaných na Filmové a televizní fakultě a rovněž na posouzení akreditačních procesů v rámci institucionální akreditace i dalších evaluačních mechanismů uplatňovaných na Filmové a televizní fakultě a Akademii múzických umění v Praze.

Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství měla v rámci své činnosti k dispozici Sebehodnotící zprávu k vnějšímu hodnocení Filmové a televizní fakulty, kterou vypracovali zástupci hodnocené fakulty a rovněž rektorátu Akademie múzických umění v Praze. Tato zpráva byla doplněna řadou dalších materiálů: vnitřních předpisů, akreditačních spisů, vnitřních evaluačních zpráv, zápisů z jednání odpovědných orgánů atd. Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství dne 30. 6. 2021 provedla návštěvu na místě, v rámci které měla příležitost se setkat se zástupci vedení, akademického senátu a garanty studijních programů Filmové a televizní fakulty a se zástupci vedení a dalšími pracovníky Akademie múzických umění v Praze.

STRUKTURA VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI NA FILMOVÉ A TELEVIZNÍ FAKULTĚ

Strukturu vzdělávací činnosti a portfolio studijních programů uskutečňovaných na Filmové a televizní fakultě lze vnímat jako stabilní a logicky navazující na dlouhodobý vývoj této instituce i aktuální vývoj v oblasti filmové a televizní tvorby a audiovizuální a jednotlivých jejích oborů. Kontinuálně realizované bakalářské a navazující magisterské programy uskutečňované na fakultě (jedná se o tyto programy: Scenáristika a dramaturgie, Režie, Dokumentární tvorba, Animovaná tvorba, Kamera, Stříhová skladba, Zvuková tvorba, Fotografie, Audiovizuální studia a umělecko-manažerský program Produkce) jsou rozvíjeny soustředěně a jsou kvalitně zabezpečeny jak z pohledu personálního, tak z pohledu organizačního, produkčního a technologického. Z pohledu skladby portfolio studijních bakalářských a navazujících magisterských programů došlo aktuálně k jedinému výraznějšímu doplnění, a to akreditací navazujícího magisterského studijního programu Herní design. V posledním období přitom došlo k přípravě a projednání nových akreditací u řady tradičních oborů filmové, televizní

a audiovizuální tvorby zaštitěných výraznými tvůrčími osobnostmi v pozicích garantů těchto programů. Tyto nové akreditační zohledňující jak silnou a inspirativní tradici Filmové a televizní fakulty, tak nejnovější trendy v jednotlivých oborech a tvůrčích oblastech obsažených v kontextu konkrétních studijních programů, přitom byly úspěšně projednány ve vnitřních orgánech fakulty i v Radě pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze. Z tohoto pohledu tedy Hodnotící komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství mohla konstatovat, že Filmová a televizní fakulta disponuje funkční soustavou vnitřních předpisů a orgánů, která je schopná zajišťovat uskutečňování, rozvoj i akreditační procesy a procesy vnitřní evaluace spojené se studijními programy realizovanými na této fakultě.

Hodnotící komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství v kontextu diskuze nad portfoliem studijních programů uskutečňovaných na Filmové a televizní fakultě konstatovala nadstandardní šíři a kvalitu akreditovaných programů v anglickém jazyce (Jedná se o tyto programy: Fotografie, 3letý BcA; Fotografie, 2letý NMgA; Montage, 3letý NMgA; Cinematography, 3letý NMgA; Directing Cinema and Digital Media, 3letý NMgA.). V tomto směru bezesporu Filmová a televizní fakulta v českém kontextu patří mezi špičkové vysokoškolské instituce intenzivně otevřené mezinárodnímu oborovému prostředí a disponující potenciálem toto prostředí zásadním způsobem spoluformovat.

Přesto je z pohledu Hodnotící komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství nezbytné zmínit určité kritické poznámky spojené s akreditací a uskutečňováním navazujícího magisterského studijního programu Herní design, které ostatně zazněly i v procesu projednávání akreditačního spisu tohoto programu v orgánech Filmové a televizní fakulty i v rámci posuzování v Radě pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze. Jedná se především o pozici garanta studijního programu, jehož bezesporu respektu hodná tvůrčí činnost se neprotíná s tvůrčím uměleckým zaměřením tohoto programu, a lze tedy do značné míry pochybovat o schopnosti garanta v praktické i teoretické rovině tento program oborově rozvíjet. Dále je potřeba zmínit také velice úzký okruh a skladbu akademických pracovníků podílejících se v pozici garantů na zabezpečování povinných předmětů v rámci tohoto programu (jedná se pouze o 7 akademických pracovníků, přičemž jeden z nich disponuje akademickým titulem profesor a již jenom jeden dalším titulem Ph.D.) i úzké portfolio profilových předmětů, které studentkám a studentům nezaručuje komplexní uchopení daného oboru. V této souvislosti je možné vyjádřit významné pochybnosti nad naplněním akreditačních standardů uplatňovaných v rámci institucionální akreditační, a to i v kontextu umělecky zaměřeného studijního programu, kde je nezřídka nezbytné, aby do procesu výuky byly integrovány významné umělecké osobnosti z praxe.

KONCEPCE REALIZACE DOKTORSKÝCH STUDIJNÍCH PROGRAMŮ NA FILMOVÉ A TELEVIZNÍ FAKULTĚ

Filmová a televizní fakulta v současné době realizuje dva doktorské studijní programy. Tříletý doktorský program **Teorie filmové a multimediální tvorby** již nepřijímá studenty do prvního ročníku a směřuje k dostudování přijatých studentů vyšších ročníků. Nový čtyřletý program **Výzkum a teorie audiovize** byl akreditován v roce 2021 a aktuálně disponuje studenty prvního ročníku, kteří nastoupili ke studiu v akademickém roce 2021/2022. Oba tyto doktorské studijní programy jsou vzhledem ke svému koncepčnímu zaměření, avizovanému profilu absolventa i skladbě studijních předmětů koncipovány jako programy vědecko-výzkumné.

Hodnotící komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství identifikovala při detailním seznámení se s realizací doktorského studia na Filmové a televizní fakultě podstatné nedostatky jak v oblasti jeho samotné koncepce, tak také v oblasti skladby studijních programů i procesů jejich tvorby

a následného projednávání v příslušných orgánech na úrovni fakulty i Akademie múzických umění v Praze. Vzhledem k vymezení zadání Hodnotící komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství směrem k posouzení vnitřních procesů spojených s realizací, personálním zabezpečením a koncepčním rozvojem studijních programů v rámci institucionální akreditace se logicky její pohled soustředil především na otázky spojené s tvorbou a projednáním akreditačního spisu doktorského studijního programu **Výzkum a teorie audiovize**. Stranou zájmu Hodnotící komise Národního akreditačního úřadu ovšem nezůstaly ani evaluační procesy spojené s doktorským studijním programem **Teorie filmové a multimediální tvorby** realizované na Filmové a televizní fakultě v podstatě souběžně s připravovanou akreditací nového doktorského studijního programu.

Z pohledu koncepčního rozvoje doktorských studijních programů na Filmové a televizní fakultě je nezbytné upozornit na přetrvávající disproporci mezi zaměřením rozhodující většiny bakalářských a navazujících magisterských studijních programů, které přirozeným způsobem akcentují především problematiku autentické umělecké tvorby, a zaměřením doktorského studia na problematiku výzkumu směřujícího do oblasti teorie a dějin současných projevů audiovizuální tvorby, přičemž tento rozpor se nepodařilo překonat ani v rámci koncepce nově akreditovaného doktorského programu **Výzkum a teorie audiovize**. Na Filmové a televizní fakultě sice je možnost založení dalšího doktorského studijního programu akcentujícího otázky spojené s integrací aspektů umělecké tvorby a uměleckého výzkumu do struktury doktorského studia široce diskutována, nicméně ke konkrétním krokům v tomto kontextu prozatím nebylo přistoupeno. Zadáním Hodnotící komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství samozřejmě není aktivně vstupovat do názorových diskuzí probíhajících na posuzovaném pracovišti, nicméně posílení důrazu kladeného v rámci koncepce doktorských programů na rozvoj umělecké tvorby, realizaci praktických výstupů v rámci doktorského studia i prohlubování aktuálních tendencí spojených s rozvojem nástrojů uměleckého výzkumu (artistic research) je nezbytné Filmové a televizní fakultě důrazně doporučit, a to mimo jiné i v kontextu rozvoje doktorských studijních programů na dalších fakultách samotné Akademie múzických umění v Praze, kde k tomuto procesu dlouhodobě a koncepčně dochází. Vhodným nástrojem využitelným v tomto smyslu by se potom jistě mohl stát doktorský studijní program koncipovaný tak, aby ve své struktuře kombinoval jak důraz položený na aspekty umělecké tvorby a uměleckého výzkumu, tak aspekty spojené s problematikou výzkumu a teorie audiovizuální tvorby. Takový program by lépe konvenoval nejenom s profilem Filmové a televizní fakulty a se složením jejího akademického sboru, ale především by teprve důsledně naplnil jeden z přirozených cílů doktorského studia uskutečňovaného na vysoké umělecké škole – tedy snahu o přirozenou a vzájemně podnětnou koexistenci nejnovější a inovativní umělecké tvorby nezřídka využívající nástroje uměleckého výzkumu a aktuální oborové teorie zaměřené především na výzkum aktuálních uměleckých projevů v širším socio-kulturním kontextu.

Hodnotící komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství se vedle přehlédnutí celkové koncepce doktorského studia zaměřila především na posouzení koncepce čtyřletého doktorského programu **Výzkum a teorie audiovize** i na procesy s jeho etablováním a projednáváním v příslušných orgánech fakulty i Akademie výtvarných umění v Praze. Na úvod této problematiky je potřeba upozornit na to, že projednávání koncepce tohoto studijního programu i jeho následné posuzování v rámci procesů institucionální akreditace nese určité známky nedostatečné rozvahy a absence detailní a v rámci fakulty široce diskutované přípravy tohoto programu, který by jako vyvrcholení studijní pyramidy fakulty jistě zasloužil dlouhodobější a propracovanější realizační plán. Tato poznámka navíc vynikne v kontextu období, kdy byl tento program na Filmové a televizní fakultě připravován – tedy během náročných covidových restrikcí, kdy bylo jistě přirozené fungování fakulty vnějšími okolnostmi zásadně limitováno. Zdá se, že nedostatečné koncepční promýšlení a vnitřní diskuze se na přípravě tohoto programu projeví nejenom tím, že se nedokázal vypořádat s již výše zmíněnou disproporcí mezi převážně uměleckým zaměřením vzdělávacích a tvůrčích procesů realizovaných na Filmové

a televizní fakultě a obsahovým zaměřením tohoto programu. Dalším faktorem omezujícím plnohodnotnou přípravu tohoto studijního programu se stal také fakt nedostatečného využití zkušeností s realizací předcházejícího doktorského studijního programu **Teorie filmové a multimediální tvorby**, když navíc tento studijní program procházel souběžně s přípravou akreditace nového doktorského studijního programu detailní vnitřní evaluací a disponoval možností přijímat studenty prvních ročníků do akademického roku 2022/2023. Je tedy zřejmé, že nebylo nezbytné připravovat akreditaci studijního programu **Výzkum a teorie audiovize** v poměrně překotném postupu a jako vhodnější by se jevílo diskutovat jeho budoucí koncepci hlouběji, se zkušeností a vyhodnocením vnitřní evaluace předcházejícího studijního programu a se zapojením aspektů umělecké tvorby a uměleckého výzkumu.

Bez ohledu na výše uvedené Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství ovšem při průzkumu akreditačního spisu čtyřletého doktorského studijního programu i v procesu jeho posuzování v rámci institucionální akreditace odhalila celou řadu závažných nedostatků. Předně – tento doktorský studijní program je ve všech svých aspektech předkladatelem, tedy Filmovou a televizní fakultou, koncipován jako teoretický vědecko-výzkumný se zaměřením na problematiku audiovizuální tvorby, přičemž ve svém obsahovém vymezení i ve skladbě studijních předmětů i studijních výstupů zcela postrádá aspekty autentické umělecké tvorby. Filmová a televizní fakulta ovšem v portfoliu bakalářských a navazujících magisterských programů nedisponuje podobně obsahově vymezeným studijním programem a zároveň v rámci institucionální akreditace nedisponuje akreditací pro oblast vzdělávání 32 – Vědy o umění a kultuře. V tomto kontextu je zřejmé, že předkládaný doktorský studijní program by vzhledem ke svému zaměření měl být v rámci akreditačního procesu posuzován jako kombinovaný. Hodnoticí komise pro jeho posouzení by pak měla být složena ze zástupců obou relevantních oblastí vzdělávání, tedy 31 – Umění a 32 – Vědy o umění a kultuře. Z logiky věci navíc vyplývá, že by tedy tento program měl být předložen Filmovou a televizní fakultou Akademie múzických umění v Praze k projednání přímo Národnímu akreditačnímu úřadu pro vysoké školství v rámci programové akreditace.

Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství dále v rámci akreditačního spisu doktorského studijního programu **Výzkum a teorie audiovize** detekovala celou řadu nedostatků, které ovšem v jistém smyslu navazují na problematické aspekty zmíněné v souvislosti se samotným podáním tohoto programu k akreditaci pouze v oblasti vzdělávání 31 – Umění. Garant studijního programu sice disponuje poměrně rozsáhlým portfoliem adekvátních uměleckých výstupů, ovšem v rámci jeho tvůrčí činnosti zcela absentují teoretické výzkumné aktivity, což je v zásadním rozporu s avizovaným vědecko-výzkumným charakterem předkládaného studijního programu. Tento problematický bod se opakuje i v případě garantování studijních předmětů zabezpečovaných garantem studijního programu, přičemž skutečně markantně se tento aspekt vyjevuje v případě studijního povinně volitelného předmětu Sociologie médií. Za zmínku v tomto kontextu stojí také fakt, že tento předmět je vlastně téměř jediným, který obsahuje prvky metodologie konkrétního vědního oboru přirozeným způsobem souvisejících s oblastí teorie audiovizuálních studií a audiovizuální tvorby.

V této souvislosti se dostáváme k dalším problematickým bodům přítomným v akreditačním spisu doktorského studijního programu **Výzkum a teorie audiovize**. Skladba studijních předmětů má s výjimkou již zmíněného studijního předmětu Sociologie médií a předmětu Výzkum institucionální praxe charakter aparátu, který by měl být studentkám a studentům doktorského studia nápomocen při naplňování jednotlivých požadavků definovaných jim v podobě požadovaných výstupů v rámci jeho absolvování (studijní předměty: Výzkumné a publikační metody; Oborová didaktika a pedagogické dovednosti pro výuku na VŠ 1, 2; Pedagogická praxe 1, 2; Aktuální metody výzkumu audiovize; Zahraniční spolupráce; Publikace odborného článku v recenzovaném časopise; Publikace recenze

v recenzovaném časopise; Rukopis odborného článku pro recenzovaný časopis; Prezentace příspěvku na konferenci). Takováto podpora studentkám a studentům je vítána, ale dala by se jistě zabezpečit v rámci jednoho či dvou studijních předmětů. Namísto naddimenzovaného důrazu položeného na tento typ studijních předmětů by jistě širší perspektivu předkládaného studijního programu podpořily studijní předměty koncipované směrem k problematice filozofie umění, teorie a dějin audiovize, psychologie médií, vizuální komunikace atd.

Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství v neposlední řadě v rámci akreditačního spisu doktorského studijního programu **Výzkum a teorie audiovize** objevila také další dílčí nedostatky spojené s personálním zabezpečením tohoto programu a jednotlivých studijních předmětů. V rámci oborové rady působí poměrně velký počet členů, kteří nedisponují akademickými hodnostmi docent či profesor (13 členů, z toho 6 bez akademického titulu docent nebo profesor). V seznamu potencionálních školitelů jsou uváděni celkem 4 z 10 nedisponující akademickou hodností docent nebo profesor. Celkem 3 z 5 povinných studijních předmětů garantují akademičtí pracovníci, kteří nedisponují akademickou hodností docent nebo profesor. Celkem 7 z 10 povinně volitelných studijních předmětů garantují akademičtí pracovníci, kteří nedisponují akademickou hodností docent nebo profesor. Takové personální zabezpečení není možné považovat za zcela adekvátní vzhledem k obecně požadovaným standardům v oblasti doktorských studijních programů, navíc jednoznačně definovaných se zaměřením na teoretickou vědecko-výzkumnou činnost, tedy bez akcentace na realizaci uměleckých výstupů a umělecký výzkum.

Z hlediska posuzování a projednávání akreditačního spisu doktorského studijního programu **Výzkum a teorie audiovize** na Filmové a televizní fakultě již zazněla řada poznámek výše. Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství se současně zaměřila na monitoring posuzování tohoto akreditačního spisu Radou pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze. V tomto kontextu je potřeba konstatovat, že proces tohoto posuzování nebyl jednoznačný a nese známky odpovědné a kritické práce Rady pro vnitřní hodnocení jako celku i jejích jednotlivých členů. Zpráva zpravodaje k posouzení tohoto akreditačního spisu sice vyznívá převážně kladně, ale současně formuluje celou řadu kritických poznámek spojených především s koncepčním vymezením předkládaného doktorského studijního programu, a to v souvislosti s jeho jednoznačným zaměřením do oblasti teoretické vědecko-výzkumné problematiky. Na druhou stranu je potřeba uvést, že tento posudek neodhalil výrazné problematické aspekty spojené s personálním zabezpečením předkládaného programu a navíc nedoporučil, aby byl akreditační materiál posouzen také přízvaným externím posuzovatelem, což by v konečném důsledku mohlo vést k posílení kritického náhledu na tento program a k možnému odstranění jeho nejzásadnějších nedostatků. Rovněž samotné projednání tohoto studijního programu v Radě pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze bylo provázeno širokou diskuzí a k jeho schválení došlo pouze těsnou většinou.

V souvislosti s problematikou uskutečňování doktorských studijních programů na Filmové a televizní fakultě se Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství dále zabývala situací spojenou s posledním vývojem doktorského studijního programu **Teorie filmové a multimediální tvorby**. Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství v tomto kontextu identifikovala nestandardní postup vedení, respektive děkanky Filmové a televizní fakulty, spojený s odvoláním garanta a oborové rady tohoto programu, které bylo následně po zásahu Rady pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze revokováno. Je zcela zřejmé, že vedení fakulty v tomto případě jednalo v rozporu s vnitřní legislativou, ovšem na druhou stranu lze tuto situaci rovněž vnímat z pohledu potvrzení fungování systému a orgánů zajišťujících vnitřní kvalitu i akreditační standardy v rámci institucionální akreditace na Akademii múzických umění v Praze.

V návaznosti na tyto kroky vedení Filmové a televizní fakulty dále Rada pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze nechala vypracovat vnitřní hodnocení dotčeného doktorského studijního programu, které detailně a kriticky vyhodnotilo jeho aktuální stav a konstatovalo jednoznačný pozitivní posun v kvalitě uskutečňování tohoto programu spojený s činností jeho garanta. V tomto kontextu je opět nutné s politováním konstatovat, že vedení Filmové a televizní fakulty nevyužilo možnosti analyzovat informace obsažené ve zprávě o hodnocení doktorského programu **Teorie filmové a multimediální tvorby** a s určitým odstupem a po podrobné diskuzi se zainteresovanými akademickými pracovníky uvnitř fakulty je promítnout do další koncepce rozvoje doktorského studia včetně přípravy nového doktorského programu.

PROCESY USKUTEČŇOVÁNÍ, SCHVALOVÁNÍ A INTERNÍ EVALUACE STUDIJNÍCH PROGRAMŮ NA FILMOVÉ A TELEVIZNÍ FAKULTĚ

Systém podpory rozvoje a evaluace vzdělávací, tvůrčí a dalších činností a rovněž přípravy, akreditace a realizace studijních programů je na Filmové a televizní fakultě nastaven adekvátním způsobem a je dostatečně provázán s obdobnými systémy a procesy uskutečňovanými na úrovni Akademie múzických umění v Praze. Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství tedy v tomto kontextu nedetekovala konkrétní systémové nedostatky, které by znemožňovaly řádné fungování fakulty a všech jejích orgánů. Lze tedy konstatovat, že vedení fakulty má k dispozici zcela funkční nástroje pro cílevědomý a koncepční rozvoj fakulty, organizaci vzdělávací, tvůrčí a dalších činností včetně personálního rozvoje jejích jednotlivých pracovišť i pro evaluační procesy nezbytné ke kvalitnímu monitoringu realizovaných aktivit. Přesto Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství na základě předložených podkladů i na základě přímé komunikace se zástupci Filmové a televizní fakulty i zástupci rektorátu Akademie múzických umění v Praze odhalila několik závažných porušení vnitřní legislativy fakulty i univerzity. Je přitom nezbytné konstatovat, že tato porušení vnitřní legislativy především vyplývala z některých neadekvátních a v jistém smyslu nedostatečně kompetentních rozhodnutí vedení Filmové a televizní fakulty a zároveň z nedostatečné úrovně vnitřní komunikace realizované mezi zástupci jednotlivých pracovišť i akademickou obcí jako celkem. Současně je potřeba konstatovat, že i když se podařilo některé z těchto vnitřní legislativu nerespektujících rozhodnutí vedení fakulty díky aktivnímu zásahu rektorátu či Rady pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze poměrně rychle zvrátit a napravit, došlo ke značnému narušení důvěry a vnitřního klimatu fakulty, což následně ještě oslabilo možnost otevřené komunikace.

Jednotlivým případům porušení vnitřní legislativy v návaznosti na neadekvátní rozhodnutí vedení Filmové a televizní fakulty se Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství věnuje v částech tohoto materiálu věnovaných problematice studijních programů, doktorského studia na fakultě či posouzení souladu mezi fungováním fakultních a univerzitních systémů a nástrojů zaměřených na rozvoj, realizaci a evaluaci vzdělávacích, tvůrčích a dalších činností jakož i tvorbě, akreditaci a realizaci studijních programů v rámci institucionální akreditace. Celkově lze ovšem konstatovat, že jedinou možnou nápravou, která by do budoucnosti vyloučila opakování podobných neadekvátních rozhodnutí, je důsledné dodržování vnitřní legislativy fakulty i Akademie múzických umění v Praze.

Z hlediska otázky personálního rozvoje, která na výše uvedenou problematiku uskutečňování studijních programů úzce navazuje, lze opět konstatovat, že vedení Filmové a televizní fakulty disponuje kvalitně zpracovanými nástroji pro jeho realizaci. Vedení fakulty je si přitom zásadní role personálního zabezpečení a rozvoje studijních programů dobře vědomo a věnuje mu náležitou pozornost, jak v oblasti monitoringu stávající situace, tak v oblasti přípravy a realizace profesního a akademického

růstu jednotlivých akademických pracovníků i plánovaného rozvoje budoucího zabezpečení jednotlivých studijních programů, přičemž na těchto krocích spolupracuje s vedoucími jednotlivých kateder a garanty studijních programů. Důležitým nástrojem v tomto procesu je také příprava personálních plánů jednotlivých fakult koordinovaná Akademií múzických umění v Praze v rámci OP3V.

POSOUZENÍ SOULADU SCHVALOVÁNÍ A APLIKACE VNITŘNÍCH PŘEDPISŮ NA FILMOVÉ A TELEVIZNÍ FAKULTĚ A AKADEMII MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE V RÁMCI INSTITUCIONÁLNÍ AKREDITACE

Z pohledu celkového nastavení a fungování systému tvorby, schvalování, uskutečňování a evaluace vzdělávacích procesů včetně procesů akreditačních v rámci institucionální akreditace na Akademii múzických umění v Praze Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství došla k jednoznačnému zjištění, že tento systém je funkční a dostatečně provázaný na úrovni kooperace a komunikace mezi Filmovou a televizní fakultou (i ostatními fakultami) a rektorátem i dalšími orgány Akademie múzických umění v Praze. V tomto kontextu Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství konstatuje, že detekovaná a výše detailně popsaná problematická zjištění tedy nesouvisí se systémovými nedostatky, nýbrž jsou důsledkem pochybení ukotvených v rozhodovacích procesech konkrétních akademických funkcionářů, v nedostatečné komunikaci rozvíjené v rámci akademické obce Filmové a televizní fakulty a v některých případech také v nedůslednosti při vyžadování dodržování jasně definovaných standardů spojených například se skladbou akademických pracovníků garantujících studijní programy a v jejich rámci především studijní předměty profilového základu. Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství naopak v této souvislosti mohla konstatovat, že systém uplatňovaný v rámci procesů institucionální akreditace na Akademii múzických umění v Praze a vymezený především návazností následujících předpisů: Statut AMU, Pravidla vnitřního hodnocení AMU a Akreditační řád AMU, je plně funkční a je v rámci činnosti Rady pro vnitřní hodnocení, ale i dalších univerzitních orgánů, schopen odhalit a adekvátně reagovat na případné nedostatky v rámci akreditačních procesů i v rámci samotného uskutečňování akreditovaných studijních programů.

ZÁVĚRY

Hodnoticí komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství na základě zevrubného prozkoumání všech dostupných podkladů a podnětů i na základě jednání na místě se zástupci Filmové a televizní fakulty a zástupci rektorátu Akademie múzických umění v Praze došla k následujícím zjištěním:

- Předně je potřeba konstatovat, že Filmová a televizní fakulta v oblasti bakalářského a navazujícího magisterského studia disponuje kvalitním portfoliem studijních programů, které svojí strukturou i obsahem odpovídají zaměření fakulty a přirozeným způsobem konvenují potřebám oborů filmové a televizní tvorby a audiovize.
- V převážné většině bakalářských a navazujících magisterských studijních programů jsou tyto programy garantovány kvalitními uměleckými a pedagogickými osobnostmi, a to i na úrovni garantů jednotlivých studijních předmětů především teoretického základu a předmětů profilového zaměření.
- Filmová a televizní fakulta rovněž disponuje kvalitně zpracovaným systémem rozvoje a hodnocení kvality vzdělávací, umělecké a dalších činností i plně funkčním systémem sloužícím pro přípravu a realizaci akreditovaných studijních programů i přípravu akreditace

studijních programů v rámci institucionální akreditace. Tento systém je navíc logicky propojen s obdobnými mechanismy univerzitními.

- V návaznosti na tato zjištění je možné také konstatovat, že Akademie múzických umění v Praze disponuje kvalitně nastaveným a spravovaným systémem rozvoje a hodnocení vzdělávací, tvůrčí a dalších činností a také kvalitním systémem zajišťujícím metodickou podporu přípravy akreditací studijních programů i jejich posuzování v rámci činnosti Rady pro vnitřní hodnocení.
- Tyto kvalitně nastavené institucionální nástroje a procesy ovšem nejsou vždy ze strany vedení Filmové a televizní fakulty adekvátním způsobem využívány a respektovány.
- Především je potřeba zdůraznit, že na Filmové a televizní fakultě nedostatečně probíhá vnitřní komunikace zejména na úrovni úzké spolupráce mezi zástupci vedení fakulty, garanty jednotlivých studijních programů a dalšími relevantními zástupci akademické obce.
- Je také nezbytné konstatovat, že vedení fakulty v několika jasně detekovaných případech porušilo vnitřní předpisy jak samotné fakulty, tak Akademie múzických umění v Praze. Jednalo se například o zcela neadekvátní postup ve věci odvolání garanta a oborové rady doktorského studijního programu Teorie filmové a multimediální tvorby, který byl následně řešen Radou pro vnitřní hodnocení. I když se nakonec díky zásahu Rady pro vnitřní hodnocení podařilo nekompetentní rozhodnutí vedení fakulty napravit, znamenal tento postup vedení fakulty významný zásah do její atmosféry a narušil důvěru mezi jednotlivými kompetentními zástupci akademické obce. Obdobné procesy je potom možné identifikovat i v případě rozhodnutí o zastavení jednoho z na fakultě realizovaných řízení ke jmenování profesorem, které bylo v souladu s vnitřními legislativou revokováno, či v případě opakovaného zrušení výběrového řízení na vedoucího katedry Kamery. I když se i v těchto případech podařilo rektorátu a Radě pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze odhalit a napravit neadekvátní postupy vedení Filmové a televizní fakulty, je zřejmé, že navrhované postupy, které nerespektovaly schválenou legislativu fakulty, dále prohloubily destabilizaci jejího vnitřního prostředí.
- V rámci procesu přípravy a schvalování akreditací studijních programů Filmové a televizní fakulty potom došlo ke dvěma závažnějším případům, kdy se tyto programy ocitly minimálně na samotné hraně akreditačních standardů uplatňovaných jak v rámci institucionální akreditace na Akademii múzických umění v Praze, tak v obecném rámci stanoveném Národním akreditačním úřadem pro vysoké školství. Jednalo se o navazující magisterský studijní program Herní design, kde z hlediska tvůrčí umělecké činnosti garanta tohoto studijního programu i celkové skladby garantů jednotlivých povinných studijních předmětů nebyly v dostatečné míře respektovány požadavky stanovené ve vnitřní legislativě Akademie múzických umění v Praze, a dále o doktorský studijní program Výzkum a teorie audiovizu, který měl být na základě svého jednoznačného zaměření do oblasti vědecko-výzkumné posuzován jako kombinovaný zástupci dvou oblastí vzdělávání – tedy oblasti vzdělávání 31 – Umění a oblastí vzdělávání 32 – Vědy o umění a kultuře a vzhledem k tomu také předložen Národnímu akreditačnímu úřadu pro vysoké školství k posouzení v rámci programové akreditace, neboť Akademie múzických umění v Praze institucionální akreditací pro oblast vzdělávání 32 – Vědy o umění a kultuře nedisponuje.
- V rámci problematiky spojené s doktorským studiem realizovaným na Filmové a televizní fakultě je rovněž potřeba zmínit, že se ani jeden z aktuálně uskutečňovaných doktorských programů nesoustředil na problematiku autentické umělecké tvorby a uměleckého výzkumu, což bezesporu neodpovídá profilu a potřebám samotné fakulty. Tento fakt rovněž může vzbuzovat jisté pochybnosti směrem k akreditaci a uskutečňování habilitačních řízení a řízení ke jmenování profesorem, neboť její profil by měl odpovídat doktorskému programu či programům na fakultě realizovaným.

Vzhledem k výše uvedeným závěrům došla Hodnotící komise Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství k následujícím doporučením:

- Vedení Filmové a televizní fakulty by nadále mělo ve svých rozhodnutích postupovat striktně v souladu s kvalitně nastavenou vnitřní legislativou.
- Vedení Filmové a televizní fakulty by se mělo pokusit obnovit vzájemnou důvěru mezi jednotlivými pracovišti fakulty i v rámci akademické obce jako celku.
- Vedení Filmové a televizní fakulty by mělo jednoznačně posílit intenzitu komunikace s garanty jednotlivých studijních programů a zapojit je do široké diskuze ohledně budoucího směřování nejenom těchto programů, ale i fakulty jako celku, aby tak došlo k ozdravení atmosféry panující na fakultě. Tato diskuze by měla akcentovat zodpovědnost za rozvoj fakulty i její studentky a studenty, neboť bez vzájemné důvěry a intenzivní velkorysé spolupráce tento rozvoj i upevňování vnitřního pozitivního klimatu nebude možné úspěšně realizovat.
- Vedení Filmové a televizní fakulty by mělo urychleně řešit problematiku koncepce doktorského studia na fakultě, a to směrem k akreditaci a rozvoji takového studijního programu, který by přirozeným způsobem integroval postupy teoretického výzkumu, uměleckého výzkumu a autentické umělecké tvorby. Cílem by přitom měla být realizace jednoho širěji koncipovaného doktorského programu, který by umožnil spolupráci a intenzivní komunikaci akademických pracovníků i studentek a studentů tohoto programu budovanou na průsečíku umělecké teorie a umělecké praxe i uměleckého výzkumu. Oporou pro takové uvažování se zainteresovaným zástupcům Filmové a televizní fakulty mohou stát příklady již realizovaných doktorských studijních programů na ostatních fakultách Akademie múzických umění v Praze.
- Rada pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze by měla v případě akreditace doktorských programů důsledně vyžadovat posouzení externím expertem v ideálním případě disponujícím zkušenostmi s procesem posuzování obdobných studijních programů v rámci Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství.
- Rada pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze by měla znovu posoudit akreditace navazujícího magisterského programu Herní design a doktorského studijního programu Výzkum a teorie audiovizu, a to především z hlediska jejich personálního zabezpečení a v případě doktorského studijního programu také z hlediska jeho zaměření do oblastí vzdělávání.

Závěry Rady NAÚ

Rada NAÚ se seznámila s výsledky vnějšího hodnocení Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze na svém zasedání č. 11/2021 konaném dne 25. listopadu 2021.

Rada NAÚ podle § 83c odst. 2 písm. f) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, schválila Zprávu o vnějším hodnocení vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze (dále „Zpráva o vnějším hodnocení“).

Rada NAÚ doporučila Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze, aby postupovala podle závěrů a doporučení obsažených ve Zprávě o vnějším hodnocení, a to při dodržení všech pravidel a postupů pro schvalování studijních programů na základě oprávnění získaného udělením institucionální akreditace.

Rada NAÚ požádala Filmovou a televizní fakultu Akademie múzických umění v Praze, aby zpracovala a do 30. června 2022 předložila zprávu o tom, jakým způsobem naplnila závěry a doporučení vyplývající ze Zprávy o vnějším hodnocení. V této zprávě především doloží:

- Opatření přijatá pro zlepšení komunikace s garanty jednotlivých studijních programů,
- vytvoření koncepce doktorského studia na fakultě, které bude integrovat postupy teoretického výzkumu, uměleckého výzkumu a autentické umělecké tvorby s cílem vytvoření jednoho širěji koncipovaného doktorského programu,
- opatření, která zajistí, že Rada pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze bude při akreditaci doktorských programů důsledně vyžadovat posouzení adekvátním externím expertem,
- výsledky opětovného posouzení akreditace navazujícího magisterského programu Herní design a doktorského studijního programu Výzkum a teorie audiovizu Radou pro vnitřní hodnocení Akademie múzických umění v Praze.